

Заняття 3. Трагедія «Ромео і Джульєтта» В. Шекспіра. Історія створення. Конфлікт справжнього почуття і забобонів. Оспівування чистого пристрасного кохання Ромео і Джульєтти, вплив кохання на людську особистість (зміни в характерах головних героїв, їх еволюція)

Сумніших оповідей не знайдете,
Ніж про любов Ромео і Джульєтти.

В. Шекспір (пер. І. Стешенко)

Пригадайте (при потребі звертайтеся до глосарію курсу):

1. Що таке трагедія як жанр літератури.

2. У яку епоху виник цей жанр?

Ознайомтесь з історією створення трагедії «Ромео і Джульєтта», зверніть увагу, які твори літератури мають подібний трагічний сюжет.

1. Історія створення трагедії «Ромео і Джульєтта»

Сюжет уявної смерті дівчини, яка призвела до самогубства її коханого, а потім і до самогубства самої дівчини, вперше зустрічається задовго до "Ромео і Джульєтти" Вільяма Шекспіра. У написаній в 1 столітті н.е. давньоримським письменником **Овідієм** поемі "**Метаморфози**" розповідається історія життя вавилонських закоханих – Пірама і Фісби. Батьки Фісби були проти їхніх стосунків і кохані вирішили зустрітися потайки вночі. Фісба прийшла до місця побачення першої і побачила лева із закривавленою мордою, який щойно повернувся з полювання на биків. Фісба втекла і впустила хустку, яку лев розірвав. Незабаром прийшов Пірам, побачив окровавлену хустку Фісби і, вирішивши, що його кохана мертва, заколовся мечем. Фісба повернулася і побачила, що Пірам вмирає. Тоді вона теж кинулася на меч.

Шекспір був знайомий з історією Фісби і навіть використовував цю історію у своїй комедії "Сон в літню ніч".

«Метаморфози» Овідія. Пірам і Фісба

У 1524 році італійський письменник **Луїджі да Порто** в новелі "**Історія двох шляхетних закоханих**" розвиває тему, початок якої було покладено Овідієм в історії Фісби. Луїджі да Порто переміщує дію в Верону, де

закохуються один в одного Ромео і Джульєтта, що належать до ворогуючих домів - **Монтеккі і Капеллетті**. Далі в новелі Луїджі да Порто сюжет розвивається практично так само, як і у Шекспіра, хоча є ряд відмінностей.

Ілюстрація до твору Луїджі да Порто
«Історія двох шляхетних закоханих»

Новела Луїджі да Порто кілька разів перероблялася в Італії, а потім цей сюжет потрапив і до Англії - в 1562 році **Артур Брук** написав **поему "Ромео і Джульєтта"**. Саме поема Брука і послужила Шекспіру головним, а може бути, навіть єдиним джерелом для його п'єси. Однак якщо у Брука дія триває 9 місяців, то в трагедії Шекспіра всього 5 днів. Також Шекспір змінив час дії з зими на літо, додав ряд дуже виразних сцен, яких немає у Брука.

"Ромео і Джульєтта" - одна з ранніх трагедій Шекспіра, вона була написана в період між 1591 і 1595 роками. Дослідник творчості Шекспіра А.А. Смирнов писав: *"Вся п'єса якось особливо « причепурена» і розфарбована.* Велика кількість в ній веселих сценок і жартів. Комічний елемент набуває майже самостійного значення, послаблюючи трагічне. Подібним чином і картина настільки короткого, але такого повного щастя закоханих врівноважує, - якщо не перемагає, - гіркоту їх сумного кінця".

3. Перегляньте презентацію, з якої ви можете дізнатися сюжет трагедії
(презентація)

4. Прочитайте I, II та III дії трагедії "Ромео і Джульєтта"

<http://javalibre.com.ua/java-book/book/545>

5. Дайте відповідь на питання

https://docs.google.com/forms/d/1o69OCYuUoQwJu8d_M3255c8N55phW2pCkONHoXpTB6w/edit

6. Перегляньте окремі епізоди екранізації твору та порівняйте з текстом трагедії

Знайомство

Освідчення. Сцена на балконі

Смерть Ромео

Ромео і Джульєтта. Окремі епізоди

7. Прочитайте уривки з трагедії, зверніть увагу, як вони характеризують героїв твору.

■Капулетті

Поводиться він ввічливо й шляхетно.
Сказати правду, вся Верона славить
Його за честь, за виховання добре.
За всі скарби Верони я не дам
Його в моїй господі зневажати.

■Ромео

Померкли смолоскипи перед нею!
І світить вродою вона своєю
На щоках ночі — діамант ясний
У вусі мавра; скарб цей дорогий
І для землі, і для життя сія.
Вона — омріяна любов моя!
Її оточують прекрасні дами,
Вона ж між них — голубка між галками!

■1-й слуга.

Геть ці табуретки! Ану, мерщій відсуньте шаф з посудом! Та пильнуйте срібла! Гей, ти, приховай для мен шматочок марципана і, якщо любиш мене, скажи воротареві щоб він пропустив сюди Сусанну Гладишку та Неллі.

■Ромео

Любов — це дим, що в'ється від зітхання;
В очах коханців — це вогонь бажання.
Коли ж закохані в тривозі, в горі —
Сльозами можуть затопити й море.
Безумство мудре — ось що є любов.
Воно отрує й зціляє кров.

■Бенволіо

Тут слуги ваші й ваших ворогів
Зчепилися, коли я підійшов.
Я вихопив меча — рознять хотів їх.
Враз налетів на нас Тібальт завзятий
З оголеним мечем в руці й почав
Зухвало ним махати над головою,
Повітря розтинаючи, а вітер
Свистів лише у відповідь йому.
Немов глузуючи.
Я став до бою.
Зібравсь народ.
Зчинився бій, та князь
З'явився тут і сварку припинив.

■ Князь

Бунтівники ви! Вороги спокою!
Мечі плямуєте ви кров'ю ближніх.
Ви чуєте? Спиніться, люди! Звірі!
Ви згубний племін люті й ворожнечі
Потоком пурпуровим з власних жил
Гасити ладні раз у раз. Із рук
Додолу кидайте криваву зброю
І слухайте, що скаже в гніві князь ваш,—
Інакше ждуть на вас страшні тортури.
Утретє вже за слово легковажне
Ти, Капулетті, й запальний Монтеккі,
Тривожите ви чварами все місто!
Утретє сиві жителі Верони,
Свої пристойні вбрання поскидавши,
До рук старих стару хапають зброю,
Ущент поточену іржею миру,
Щоб вашу лють іржаву гамувати.
Коли ще раз стривожите Верону,
За спокій ви заплатите життям.

■ **Самсон.** Зброя моя наголо. Починай сварку, а я підтримаю тебе ззаду.

■ **Самсон.** Кожен пес із дому Монтеккі мене дратує.

■ Меркуціо

Сидить він десь під деревом плодовим
І мріє, щоб кохана синьйорина,
Як стиглий плід, йому упала в руки...

■ Брат Лоренцо

Всміхається світанок сіроокий —
Мережить барвами хмарки високі;
Плямиста темрява нічна, мов п'яна,
Тіка з-під огняних коліс Титана.
Ще доки погляд сонечка палкий
Не розірвав украй туман нічний,
Роси не випив, дня не стрів привітом, —
Я кошик свій наповню різним цвітом...
Хоч в матері одної й різні діти,
Та кожне з них потрібне все ж на світі.
Які ж то сили благодатні й цінні
У травах є, у квітах і в камінні!
Й мерзенне все, що із землі встає,
Хоч щось корисне все ж землі дає.
Проте й в найкращому нема такого,
Чого б не прирівняв ти до лихого:
Корисне все — до діла або в строк,
Бо з блага може теж постать порок.

■ Брат Лоренцо

Не гарячкуй! Хто квапиться — спіткнеться!

■ Джульєтта

Любов багата ділом — не словами, —
Й пишається собою без прикрас.
Той, хто свої скарби злічити може,
Той лиш жебрак. Але моя любов
Така велика й так зросла безмежно,
Що я злічить не можу й половини її скарбів...